

Bijlage 2:
Ontheffing Flora- en faunawet

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

F.M.N. Buren
Abersland 2722
6605 PB WIJCHEN

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190016051690

Kenmerk
FF/75C/2015/0345.toek.td

Bijlagen
3

Datum 13 november 2015
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uw verzoek van 30 juli 2015 en de aanvulling hierop van 1 oktober 2015, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190016051690, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Ik verleen u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Huurlingsedam 13 e.o.', gelegen in de gemeente Wijchen. Het project betreft de sloop van twee schuren en het realiseren van nieuwbouw. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2017.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

13 november 2015

Onze referentie

Aanvraagnummer
5190016051690

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten.

Instandhouding van de gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied is een zomerverblijfplaats van de soort vastgesteld, welke wordt gebruikt door één exemplaar van de gewone dwergvleermuis. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 9 tot en met 12 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Gewone dwergvleermuis Huurlingsedam 13 eo, Wijchen' van 23 juli 2015 en de aanvulling hierop van 1 oktober 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. U dient rekening te houden met de eisen ten aanzien van de alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Door de werkzaamheden gaat een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. U dient tijdig voldoende geschikte alternatieven voor de soort te realiseren. U geeft aan dat het aannemelijk is dat de gewone dwergvleermuis geen moeite zal hebben met de verandering van leefgebied van wijds platteland naar nieuwbouwwijk. Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis blijft hierdoor behouden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
13 november 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190016051690

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verstoord. Immers, de gewone dwergvleermuis wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de gewone dwergvleermuis wel in de omgeving aanwezig blijft komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Het belang 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' is niet van toepassing op uw project. Uit de aanvraag blijkt onvoldoende dat er bij het project sprake is van dit belang. De aanvraag is daarom uitsluitend beoordeeld op grond van het belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrictlijn kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Habitatrictlijn. Het door u aangevraagde belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Habitatrictlijn. Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder j, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring die afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding.

De werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de gewone dwergvleermuis is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
13 november 2015

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190016051690

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden. De huidige bebouwing met een agrarische bestemming en functie staan in het midden van nieuwbouwwijk Huurlingsedam, Wijchen. Vanwege het beëindigen van de veehouderij, verkoop van omliggende gronden en het gevolg van leegstand in verband met de ontwikkeling van de nieuwbouwwijk is er sprake van groot achterstallig onderhoud van de schuur. Hierdoor is een alternatieve bestemming voor de huidige opstal niet ter sprake. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

13 november 2015

Onze referentie

Aanvraagnummer
5190016051690

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek op 30 juli 2015, namens F.M.N. Buren en de aanvullingen hierop van 1 oktober 2015

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:
Naam: F.M.N. Buren (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Abersland 2722
Postcode en woonplaats: 6605 PB WIJCHEN

Ontheffing **5190016051690** voor het tijdvak van: 1 januari 2016 tot en met 31 december 2017

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Huurlingsedam 13 e.o.', gelegen aan de straat Huurlingsedam, in de wijk Huurlingsedam, in de gemeente Wijchen, provincie Gelderland, één en ander zoals is weergegeven in Figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Gewone dwergvleermuis Huurlingsedam 13 eo, Wijchen' van 23 juli 2015.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevierdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

Specifieke voorschriften

7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op de pagina's 9 tot en met 12 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Gewone dwergvleermuis Huurlingsedam 13 eo, Wijchen' van 23 juli 2015 en de aanvulling hierop van 1 oktober 2015 (bijlage 2 en 3 bij dit besluit).
8. U dient ter mitigatie van de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis minimaal vier alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden, welke dezelfde functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke verblijfplaats.
9. De alternatieve verblijfplaatsen dienen zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, te worden geplaatst, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
10. De alternatieve verblijfplaatsen dienen een locatie te hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal drie meter hoogte), aanliegroute en vrije vliegruimte en de locatie dient vrij te zijn van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.
11. De alternatieve verblijfplaatsen dienen verschillende microklimaten aan te bieden en zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaats.
12. De alternatieve verblijfplaatsen dienen bij voorkeur aan gebouwen geplaatst te worden.
13. U dient een gewenningsperiode aan te houden voor de alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis van minimaal drie maanden in de actieve periode, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen.

Overige voorschriften

14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend.
15. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
16. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
17. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

18. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40225, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 13 november 2015

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Kaassen
De teammanager vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

2.13 N: Verspreiding van beschermde soorten

Ecologisch onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is in 2014 en 2015 uitgevoerd door Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Noorderelsweg 4A, 3329 KH Dordrecht.

2.13.1 Aangetroffen soorten

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen aangetroffen van Gewone dwergvleermuis. De Gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet. De soort is tevens opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

2.13.2 Functionaliteit plangebied voor Gewone dwergvleermuis: vaste rust- en verblijfplaats in gebouwen

Tijdens het onderzoek in september 2014 is een zomerverblijf van de Gewone dwergvleermuis waargenomen (Bijlagen 2 onderzoek "P14-057 QS en vleermuisonderzoek Huurlingsedam 13, Wijchen").

Hieruit blijkt dat de schuur als vaste verblijfplaats wordt gebruikt door deze vleermuissoort. Het betrof één mannetje dat zonder uitstoot van paarroepjes het gebouw verliet. Na het uitvliegen is de vleermuis niet meer gehoord of gezien. Om deze reden kan vastgesteld worden dat het om een zomerverblijfplaats gaat.

De overige Gewone dwergvleermuizen gebruikten het plangebied enkel als foerageergebied. Geen van deze vleermuizen werd opvallend snel na zonsondergang waargenomen. Hieruit kan afgeleid worden dat deze vleermuizen elders hun verblijfplaatsen hebben.

Door het ontbreken van een spouwmuur zijn de schuur niet tot weinig geschikt als kraam- of winterverblijfplaats voor het merendeel van de gebouwbewonende vleermuissoorten.

2.14 O: Verantwoording verspreidingsinformatie

Voor de verantwoording van de verspreidingsinformatie van de Gewone dwergvleermuis verwijzen wij naar de bijgevoegde rapportages de quickscan en het aanvullend vleermuisonderzoek (Bijlagen onderzoek "P14-057 QS en vleermuisonderzoek Huurlingsedam 13, Wijchen").

2.15 P: Mitigerende maatregelen

- Mitigerende maatregelen worden uitgevoerd voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. Sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode. Dit betekent in principe buiten de winter en in een vorstvrije periode.
- Sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd in periode mei-november. In deze perioden is de Gewone dwergvleermuis in staat om op eigen kracht weg te vliegen en een alternatieve verblijfplaats te vinden. Bovendien zijn zij dan in staat om te overleven omdat er voldoende voedsel in de vorm van vliegende insecten beschikbaar is. Dit is buiten deze periode niet het geval. Er is sprake van één zomerverblijfplaats (mannelijke Gewone dwergvleermuis) en niet van kraamverblijfplaatsen waar zich veel dieren ophouden.

- Er zijn op korte afstand van de slooplocatie in ruime mate alternatieve verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van ruimtes in spouwmuren en onder daken. Vermoedelijk worden deze plaatsen ook nu al gebruikt door dieren die gebruik maken van de te slopen locatie, aangezien de Gewone dwergvleermuis doorgaans een netwerk van verblijfplaatsen gebruikt. Het ophangen van vleermuiskasten voorafgaand aan de werkzaamheden om de getroffen dieren een alternatieve verblijfplaats te bieden heeft in dat verband geen toegevoegde waarde. Dit omdat de kans dat deze daadwerkelijk benut worden door de soort klein is met zoveel alternatieven in de buurt. Daarnaast is de effectiviteit van deze maatregel voor de Gewone Dwergvleermuis nog niet op grote schaal aangetoond in Nederland.
- De te slopen panden worden op de plaatsen waar waarnemingen zijn gedaan van baltende vleermuizen, enkele dagen voor de sloop ongeschikt gemaakt voor vleermuizen door deze te strippen. De daklijsten en dakpannen worden in zijn geheel te verwijderd op de plaatsen waarvan het ecologisch onderzoek heeft uitgewezen dat de kans groot is op aanwezigheid van de Gewone dwergvleermuis. De plaatsen in de bebouwing waar de dieren hun verblijfplaats hebben komt hierdoor bloot te liggen en er ontstaat tocht.
- Het gebouw wordt, nadat het ongeschikt is gemaakt voor vleermuizen en vóór aanvang van sloopwerkzaamheden, geïnspecteerd op de aanwezigheid van vleermuizen.
- Om te voorkomen dat vleermuizen terugkeren naar de te slopen panden wordt aan de buitenkant verlichting in de richting van het dak geplaatst gedurende de periode waarin werkzaamheden plaatsvinden. Twee eenvoudige spots in de richting van de bekende plekken waar verblijfplaatsen zijn geconstateerd kunnen in dit verband volstaan.
- Een ter zake deskundige ecooloog wordt bij de sloopwerkzaamheden betrokken; hij/zij zal aanwijzingen geven over hoe sloop uitgevoerd dient te worden en dient altijd oproepbaar zijn tijdens de sloop.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog vleermuizen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.

2.16 Q: Compenserende maatregelen

Ter compensatie van het wegnemen ervan, worden gelijksoortige vleermuisverblijven gerealiseerd. Daarbij wordt uitgegaan van realisatie van minimaal vier nieuwe verblijfplaatsen op de plaatsen waar deze worden weggenomen. In totaal gaat het dus om vier te realiseren verblijfplaatsen voor het verdwijnen van één zomerverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis.

In de nieuwbouw zijn mogelijkheden voor vleermuizen in de vorm van spouwmuren en ruimtes achter daklijsten (boeiboorden). Spouwmuren met een geprepareerde ruimte en open stootvoegen vormen het beste en goedkoopste alternatief van de hieronder uitgewerkte maatregelen.

Spouwmuren

De spouwmuren worden, zoals gebruikelijk, opgevuld met isolatiemateriaal. Tussen het isolatiemateriaal en de buitenmuur wordt doorgaans een spouwruimte gecreëerd van vier centimeter. De minimale benodigde ruimte voor een effectieve werking van het isolatiemateriaal bedraagt één

centimeter. Voor vlemuizen geldt dat de ruimte bij voorkeur rond de twee centimeter breed moet zijn (1,5 - 2,5 cm); Gewone dwergvlemuizen prefereren zowel aan buik- als aan rugzijde contact met materiaal. Daarnaast geldt dat geen gebruik mag worden gemaakt van irriterend materiaal zoals glaswol.

Lokaal, achter invliegopeningen moet het isolatiemateriaal daarom worden afgedekt met ruw plaatmateriaal (zie figuur 5 en 6). Wanneer dat over een klein oppervlak (minimaal 1m²) gebeurt, wordt geen afbreuk gedaan aan de isolerende, dampwerende en vochtafdrijvende werking. De ruimte tussen het plaatmateriaal en de buitenmuur bedraagt ongeveer 2 cm, maar beter is een verloop van 1,5 naar 2,5 centimeter, waarbij de invliegopening (stootvoeg) ter hoogte van het midden van de plaat uitkomt. De ruimte kan eventueel met latjes tussen muur en plaatwerk rondom worden dichtgezet, zodat vlemuizen in hun voorkomen beperkt blijven en niet gaan 'zwerven' door de ruimte.

Stootvoegen en dilatatievoegen

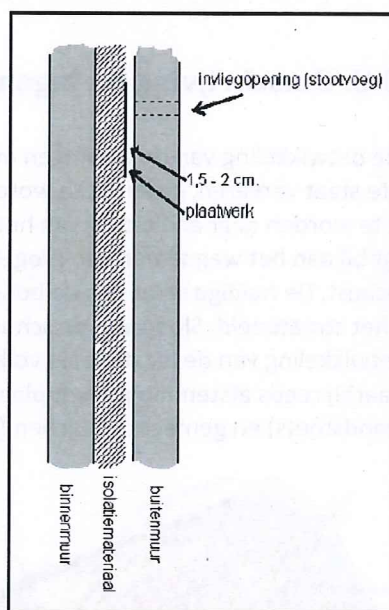
Aan de openingen voor vlemuizen aan de buitenzijde van bakstenen bebouwing worden de volgende eisen gesteld:

- minimale breedte bedraagt 1,6 centimeter bij baksteenhoogte (stootvoeg); voor ruimtes onder en naast kozijnen geldt dat de breedte/hoogte 1,6 tot 2 centimeter betreft.
- dieren kunnen vrij aanvliegen (geen voorwerpen onder de invliegopening; opening tenminste vier meter boven de grond;
- invliegopeningen zijn gepositioneerd op donkere ('s nachts niet verlichte) locaties;
- invliegopeningen niet boven deurposten, vensterbanken, balkons situeren in verband met uitwerpselen en niet vlakbij afdakjes i.v.m. katten.

Figuur 4

Bij deze blootgelegde spouwmuur is een voor vlemuizen goed (ruw) afgewerkte muur te zien, maar door het contact met het isolatiemateriaal is deze ruimte zo goed als ongeschikt voor vlemuizen; door ruw plaatmateriaal tegen het isolatiemateriaal te bevestigen ontstaat een voor vlemuizen geschikte verblijfplaats. (Bron: Ecologisch Adviesbureau bSR en Eric Jansen, 2006)

Figuur 5

Plaatwerk in spouwmuur. De meest goedkope en vermoedelijk meest effectieve manier om nieuwbouw aantrekkelijk te maken voor vlemuizen. (Bron: Ecologisch Adviesbureau bSR en Eric Jansen, 2006)

2.17 R: Tijdstip locatie mitigerende en compenserende maatregelen

Sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd in periode mei-november 2016 dan wel dezelfde periode een kalenderjaar later.

2.18 S: Alternatieven

Doordat het de sloop van een bestaand gebouw en nieuwbouw met een geheel andere gebruiksfunctie betreft, zijn er geen alternatieven voor de voorgenomen ingreep.

2.19 T: Zorgvuldig handelen

De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de Zorgplicht, zoals benoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat bij de uitvoering van werkzaamheden een ieder (van planontwikkelaar tot uitvoerder op de locatie) zo dient te handelen, of juist handelingen achterwege dient te laten, dat de in het wild voorkomende soorten planten en dieren daarvan geen of zo min mogelijk hinder ondervinden.

In de voorgaande paragrafen worden mitigerende maatregelen genoemd waarmee schade aan individuele dieren wordt voorkomen. Deze hebben betrekking op de periode van uitvoering van werkzaamheden en de manier waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd.

2.20 U: Omschrijving dwingende reden van groot openbaar belang

Om de ontwikkeling van de woningen mogelijk te maken, zullen de huidige schuren, welke beide in slechte staat verkeren, gesloopt te worden waarbij voor de kleinste schuur een ontheffing aangevraagd dient te worden naar aanleiding van het aanvullend vleermuizenonderzoek. De sloop van de schuren draagt bij aan het wegnemen van mogelijke risico's voor de volksgezondheid, vanwege aanwezigheid van asbest. De huidige staat van de bebouwing lokt uit tot vandalisme/vernielingen en is ontsierend voor het straatbeeld. Sloop van de schuren dragen daarom bij aan de leefbaarheid van de buurt. De herontwikkeling van de locatie past volledig in het nieuwbouwplan 'Hurlingsedam fase 1 en 2' (Figuur 6), waarbij reeds afstemming heeft plaatsgevonden met de projectleiders Hurlingsedam (informele welstandstoets) en gemeente Wijchen (toezegging medewerking ontwikkeling 2-onder-1-kap).

Figuur 6 Overzicht Hurlingsedam fase 1 & 2 (bron: [van Wanroij, 2015](#))

Wijchen, 30-09-2015

Onderwerp: antwoord op verzoek aanvullingen ruimtelijke ingrepen nummer 5190016051690

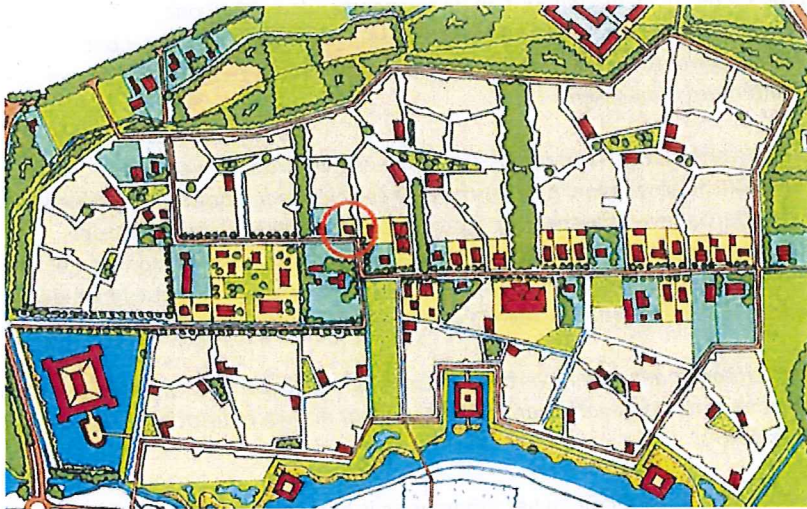
Geachte mevrouw Nieuwenhuis,

Een antwoord op uw vragen met betrekking tot het aanvraagnummer 5190016051690 vindt u in onderstaande opsomming. Allereerst wordt uw vraag herhaald, direct gevolgd door een antwoord.

Aanvulling ontbrekende stukken

1. Op de soortenbijlage van het aanvraagformulier heeft u aangegeven ontheffing aan te vragen voor soorten die vermeld staan op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In verband met het voorkomen van deze soorten moet u aantonen dat er voor het overtreden van verbodsbepalingen geen andere bevredigende oplossing is. Ik verzoek u mij een uitgebreidere beschrijving te geven van mogelijke alternatieven (zoals locaties en/of werkwijzen), die wellicht geen of minder effect hebben op de soorten waarvoor wordt aangevraagd en de reden waarom u geen gebruik maakt van deze alternatieven.

>> *De huidige schuur met agrarische bestemming en functie staat in het midden van nieuwbouwwijk Huurlingsedam, Wijchen (zie figuur 1). Vanwege het beëindigen van de veehouderij, verkoop van omliggende gronden en het gevolg leegstand in verband met de ontwikkeling van de nieuwbouwwijk is er sprake van groot achterstallig onderhoud van de schuur. Om de voornoemde redenen is een alternatieve bestemming voor de huidige opstal niet ter sprake. De gemeente Wijchen heeft in 2013 schriftelijk zijn medewerking geboden voor deze herontwikkelingslocatie.*

Figuur 1: Locatie plangebied waarbij het gebied van de ontheffingsaanvraag rood omcirkeld is.

2. U heeft in het aanvraagformulier aangegeven ontheffing aan te vragen met het oog op belang d. Ik verzoek u mij een uitgebreidere beschrijving te geven van het belang volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor de onderbouwing van uw belang kunt u denken aan onderzoek en/of informatie over het gevaar van instorting of een asbestrapport.

>> *Het asbestrapport is nog niet beschikbaar, dit onderzoek wordt gegund voorafgaand aan de sloop.*

>> *Er is sprake van instortingsgevaar: de balken van de draagconstructie van het dak bevatten houtwormen en de gevel is in slechte staat, zie foto's (bijlage 1).*

>> *Ondanks preventieve maatregelen (hekwerk, tijdelijke bewoning van naastgelegen agrarische woning) wordt de locatie door onbevoegden gebruikt als hangplek. Er zijn kampvuren aangestoken, de kans op brand is hierdoor groot.*

3. Wat is het effect van de ingreep op de lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis?
>> *In de ontheffingsaanvraag staat vermeld: "De Gewone dwergvleermuis is een in Nederland algemeen voorkomende soort. Een voorzichtige schatting komt neer op minimaal 100.000 exemplaren. Van de Gewone dwergvleermuis is een zomerverblijf vastgesteld. Een paarterritorium/kraamverblijf is niet aangetroffen. Zelfs als een kraamkolonie van gemiddelde omvang (50-100 dieren) in de invloedssfeer van het plangebied aanwezig is, en mocht deze in het ernstigste maar niet realistische geval geheel verdwijnen als gevolg van de voorgenomen activiteit, dan betreft dat nog geen 0,1% van de Nederlandse populatie."*

4. Ik raad u aan ook ontheffing aan te vragen van de verbodsbepaling 'verstoren' zoals genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

>> *Bedankt voor de suggestie. Dit willen we in gang zetten.*

5. In de aanvraag wordt gesteld dat de werkzaamheden eventueel kunnen doorlopen of zelfs pas aanvangen in 2017. Ik wil u daarom adviseren om de aangevraagde ontheffingstermijn tot eind 2017 te laten lopen in plaats van 31 december 2016.

>> *Per abuis hebben we de einddatum van de ontheffingsaanvraag tot 31-12-2016 laten lopen. Graag wijzigen we de einddatum in 31-12-2017. In het rapport hebben we hier al naar verwezen: "Sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd in periode mei-november 2016 dan wel dezelfde periode een kalenderjaar later." Kunt u deze wijziging voor ons in de ontvangstaanvraag doorvoeren? Graag zien we hier een bevestiging van tegemoet. Wij zijn u hiervoor zeer erkentelijk.*

Aanvulling toelichting

6. De aanvraag betreft een zomerverblijf. Waarom wordt het verblijf niet voor aanvang van het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt?

>> *Wij grijpen met onze aanvraag terug op de soortenstandaard. In de soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (RVO versie 2.0, december 2014) staat: "Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen moet plaatsvinden in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en buiten de kwetsbare perioden." Bij een onderbouwde motivatie willen we dit uiteraard aanpassen.*

7. U stelt dat er in de omgeving voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn voor de gewone dwergvleermuis, waardoor er geen tijdelijke alternatieven in de vorm van vleermuiskasten hoeven te worden gerealiseerd. Kunt u aantonen dat deze alternatieven beschikbaar zijn voor de in het plangebied aanwezige exemplaren van de gewone dwergvleermuis en niet reeds bezet zijn? Indien u dit niet heeft onderzocht en er niet binnen twee weken voldaan kan worden aan deze eis wil ik u verzoeken toch tijdelijke alternatieven in de vorm van vleermuiskasten aan te bieden. Ik zou dan graag de locatie van deze alternatieven en de datum van realisatie van u vernemen.

>> *Wij kunnen niet binnen twee weken aantonen dat andere verblijfplaatsen nog niet bezet zijn. Om deze reden zullen wij tijdelijke alternatieven aanbieden in de vorm van vleermuiskasten. Voor de exacte locaties verwijzen we naar de bijlage 2 met plattegrond en foto's.*

8. In welke fase bevindt zich de bestemmingsplanwijziging op het moment en is het waarschijnlijk dat de bestemmingsplanwijziging voor 1 januari 2016 wordt goedgekeurd?

>> *Door provinciale wijzigingen in het woningbouwcontingent, werd de gemeente Wijchen genoodzaakt alle aanvragen tot bestemmingsplanwijzigingen waar nog geen besluit over genomen is of die nog niet ter inzage hebben gelegen stil te leggen. Na uitvoering van een prioriteringsronde kunnen wij hoogstwaarschijnlijk eind november 2015 de bestemmingsplanwijziging weer oppakken.*

9. Is er geen sprake van cumulatieve effecten voor aanwezige beschermde soorten in deze omgeving in verband met de realisatie van de woonwijk aan de Huurlingsedam? Dit in ieder geval, maar niet uitsluitend, met betrekking op de realisatie van Huurlingsedam fase 1 en 2 en de wijk Kerkeveld.

>> *Nee, door gespreide realisatie van de wijken Kerkeveld (medio 1998), Huurlingsdam fase 1 (2009) en de realisatie van Huurlingsedam fase 2 (gefaseerd uitgesteld tot nader order, naar huidige verwachting 2025) krijgt de Gewone dwergvleermuis voldoende tijd om zich aan te passen aan zijn nieuwe leefgebied. Daarnaast is het belangrijk om op te merken dat de Gewone dwergvleermuis qua biotoeisen zeer flexibel is. Van stadscentra tot platteland treft men kolonies aan. Het landschap mag echter niet te open zijn. Met de*

voorgaande kennis is het aannemelijk dat de Gewone dwergvleermuis geen moeite zal hebben met de instandhouding van zijn soort, nu wijds platteland wordt omgevormd tot een nieuwbouwwijk.

10. Zijn er reeds ontheffingen verstrekt voor de projecten in de omgeving van het plangebied en zo ja, welke kenmerken hebben deze ontheffingen?

>> *In het bestemmingsplan Huurlingsedam fase 1 (Croonen adviseurs, 2011) worden mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld ten behoeve van behoud van de dassenpopulatie. Er is een gebied van 5 ha ingericht als hoogwaardig foerageergebied voor de das. Een klein deel in het oosten van het plangebied Huurlingsedam is gelegen binnen de Ecologische Hoofdstructuur. Dit deel is voorzien van de bestemming 'Natuur' en ligt ver verwijderd van Huurlingsedam 13.*

Voor Huurlingsedam 74 en 78 is een mitigatieplan opgesteld voor de waargenomen Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Gezien de geringe gebruiksintensiteit en door een beperkt aantal individuen betrof het geen essentieel foerageergebied. De steenmarter, steenuil en huismus waren niet aanwezig in het plangebied.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Ik onderteken dit schrijven mede namens mede-eigenaren dhr. N. Stevens en dhr. F. ten Buren.

Met vriendelijke groet,

Mevr. drs. E. Wittenberg
Mede-eigenaar

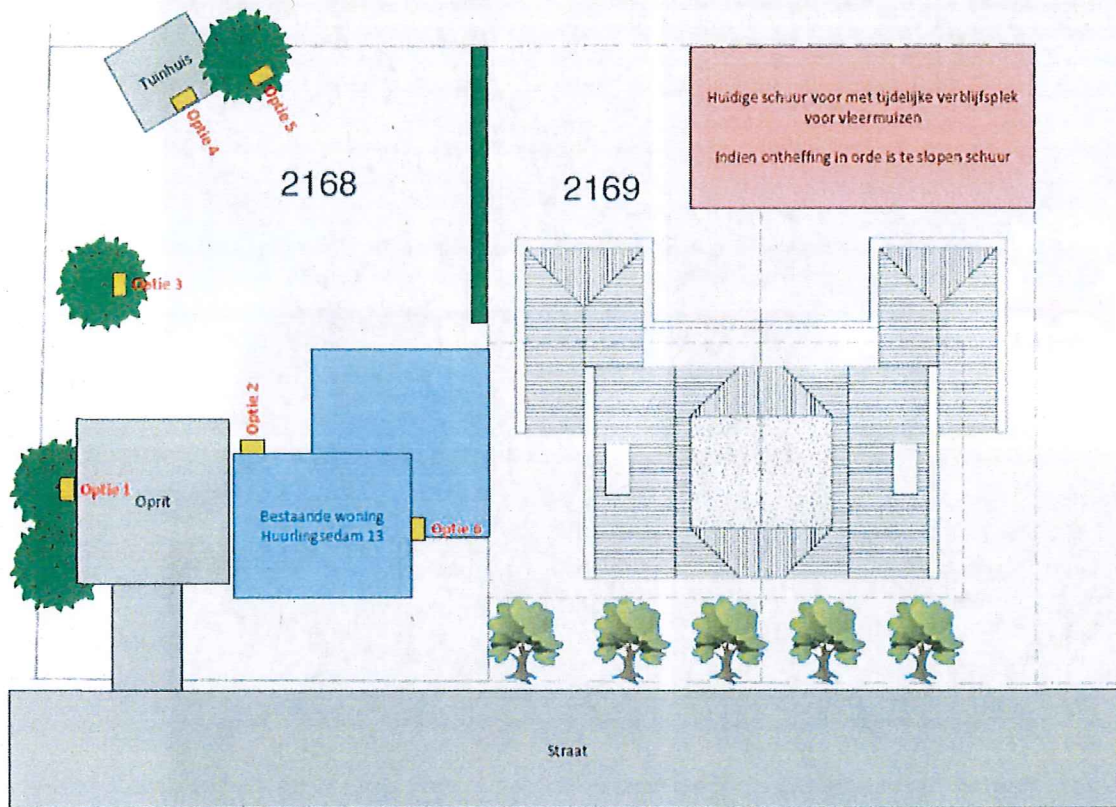
Bijlagen:

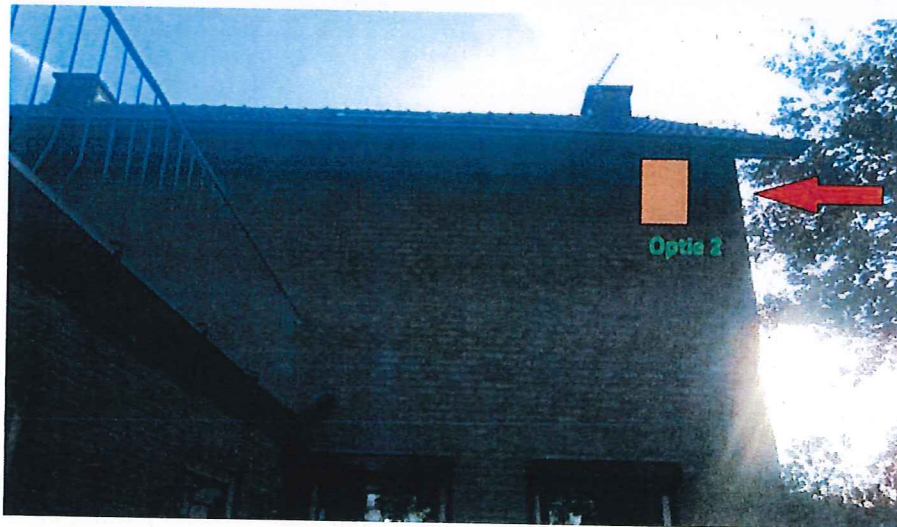
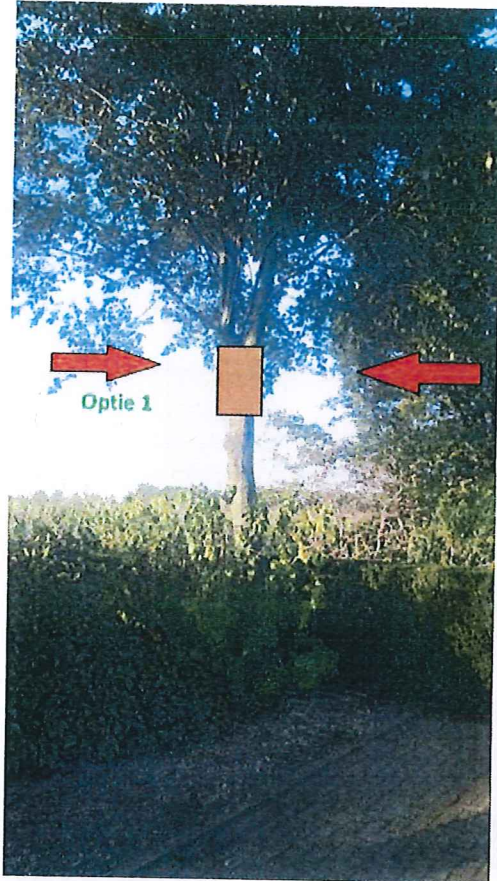
1. Foto's balken dakconstructie en gevel
2. Plattegrond en foto's vleermuiskasten

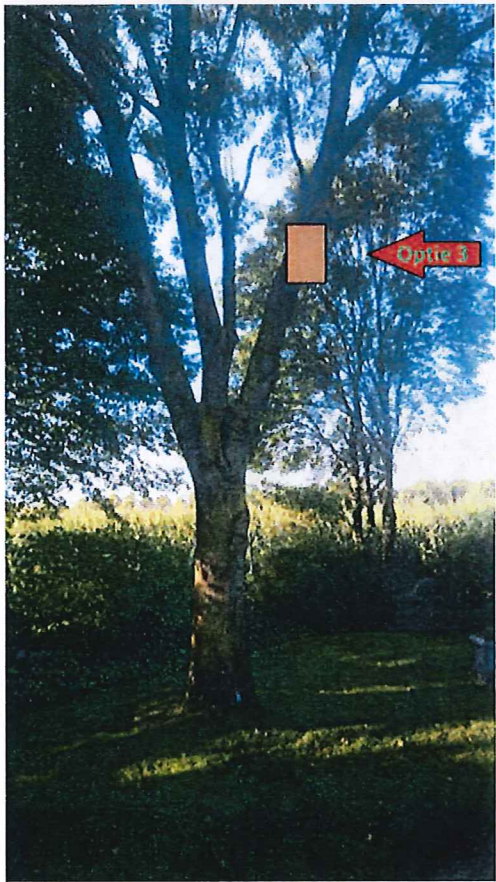
Bijlage 1: foto's balken dakconstructie en gevel

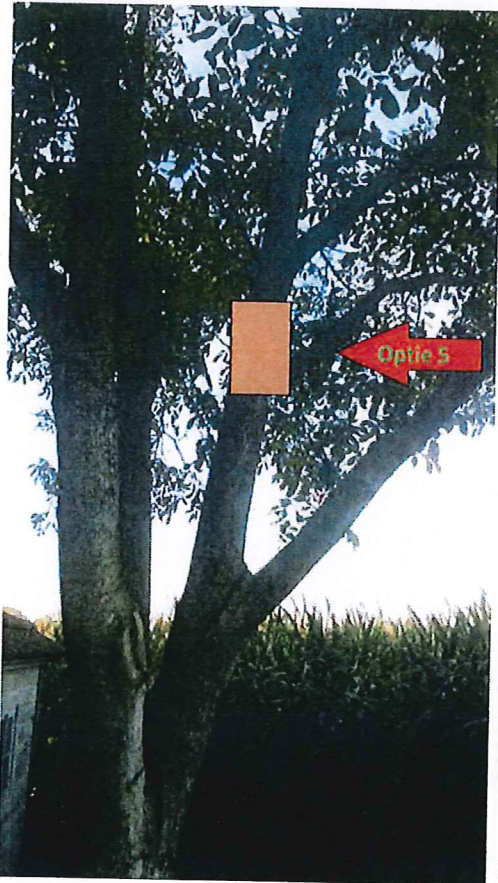

Bijlage 2: plattegrond en foto's vleermuiskasten

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens

Aanvraagnummer FF/75C/2015/0345
Project Huurlingsedam 13 e.o.
Ontheffingsperiode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2017
Naam F.M.N. Buren
Adres Abersland 2722
Woonplaats 6605 PB WIJCHEN

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden .....

Telefoonnummer (vast) .....

Telefoonnummer (mobiel) .....

Locatie(s) werkzaamheden .....

.....

.....

Datum start werkzaamheden .....

Overzicht planning werkzaamheden .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland!

Retouradres

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@rvo.nl

